

Nyhedsbrev fra fagkonsulentent

Nyhedsbrevene har til formål at informere om danskfaget på hf og stx. Der fokuseres i brevene på at viderefremde informationer som eksempelvis:

- *Igangværende og kommende udviklingsprojekter*
- *Kurser af relevans for danskfaget med undervisningsministeriet som arrangør*
- *Henvisninger til artikler og powerpoint-præsentationer, hvor fagkonsulentent behandler danskfaglige emner og problemstillinger*
- *Henvisninger til informationer for skriftlige og mundtlige censorer*

Dette nummer handler om følgende:

- **Forsøg med Dansk som andetsprog (DSA)**
- **Mundtlig eksamen – læste tekster**
- **Konference om digital skriftlig eksamen i skriftlig dansk**
- **Behov for nye skriftlige censorer i dansk**
- **Smilehullet – sproglomster fra skriftlig eksamen 2009**

Forsøg med Dansk som andetsprog (DSA)

Undervisningsministeriet har godkendt, at 4 institutioner som et forsøg udbyder Dansk som andetsprog på hf. Forsøget henvender sig til hf-kursister med et andet modersmål end dansk. Dansk som andetsprog udbydes på A-niveau ligesom det almindelige danskfag på hf. Dansk som andetsprog erstatter dansk A.

VUC Århus og HF-Centret Efterslægten har deltaget i forsøget siden dets start sommeren 2008. En arbejdsgruppe af lærere med særlig erfaring har skrevet en forsøgslæreplan. Arbejdsgruppen er i gang med at udarbejde en vejledning og skriftlige opgaver. VUC Århus og HF-Centret Efterslægten udbyder fra januar 2009 hver et enkeltfagshold i dansk som andetsprog. Fra august 2009 vil der også blive udbudt undervisning på toårige hf-hold. Fra august 2009 vil to andre institutioner deltage i forsøget: VUC Fyn & Fyns HF-kursus og VUC Nordjylland.

Læreplanen for forsøget kan findes på følgende adresse:

<http://www.uvm.dk/Uddannelse/Gymnasiale%20uddannelser/Fagenes%20sider/Fag%20A-F/Dansk%20som%20andetsprog%20-%20forsoeg.aspx>

Mundtlig eksamen – læste tekster

Henvendelser om mundtlig eksamen har i år primært drejet sig om, hvordan man som censor forholder sig, når undervisningsbeskrivelse eller eksamensspørgsmål ikke lever op til læreplanen. Der kan i den forbindelse henvises til dokumentet "God eksamensskik", som kan hentes på følgende EMU-side: <http://www.emu.dk/gym/fag/da/uvm/fagkons.html>.

Derudover har der været en del henvendelser om *læste tekster* i forbindelse med mundtlig eksamen. Henvendelserne giver anledning til at understrege og præcisere følgende:

- Læste tekster kan ikke stå alene
- Læste tekster indgår i det maksimale sideomfang på 8 normalsider (1300 bogstaver)
- Det er derfor ikke muligt at lade en læst roman indgå i et eksamensspørgsmål. Man kan imidlertid godt lade et uddrag af en læst roman indgå i et eksamensspørgsmål
- Den læste tekst bør ikke have en så central placering i eksamensspørgsmålets instruks, at der i praksis kan blive tale om en reproduktion af det arbejde, som allerede har fundet sted i undervisningen
- Det er oplagt at inddrage læste tekster sammenlignende eller perspektiverende i forhold til den ukendte tekst.

Andre henvendelser har drejet sig om *bilagsmateriale* i eksamensspørgsmål. Bilagsmateriale har typisk bestået i, at eksaminator har vedhæftet uddrag af læste baggrundstekster fra grundbøger eller selvavede analysemodeller. Det er tilladt at vedhæfte bilag, men man skal være opmærksom på, at elever og kursister ikke er forpligtet på at have læst og anvendt disse tekster i forberedelsestiden. Topkarakteren skal være inden for rækkevidde alene ved besvarelse af spørgsmålet, der ikke kan henvise til bilagsmaterialet.

Konference om digital eksamen i skriftlig dansk

I sidste nyhedsbrev annonceredes en konference om det igangværende forsøg med digital skriftlig eksamen i dansk på stx. Forsøget er udvidet, således at interesserede skoler kan tilmelde hold til eksamen i 2011. Konferencen henvender sig til alle interesserede dansklærere, ikke mindst lærere, der ønsker at koble sig på forsøget.

Program for 2. åbne konference, torsdag d. 26. november 2009

Nyborg Gymnasium, Skolebakken 13, 5800 Nyborg

10.00-10.15	Kaffe og velkomst Fagkonsulent Susan Mose
10.15-11.00	Baggrund og aktuel status for forsøget Formand for opgavekommissionen Søren Peter Sørensen
11.00 -12.30	Erfaringer i lærerperspektiv: oplæg ved forsøgslærere om cd-rom-opgaverne, den åbne webadgang og perspektiver for prøvegenrerne og den daglige danskundervisning i lyset af forsøget
12.30-13.15	Frokost
13.15-13.45	Erfaringer i elevperspektiv – paneldrøftelse mellem 2 elever og medlem af opgavekommissionen Gunvor Severinsen
13.45-14.00	Oplæg til gruppedrøftelser Medlem af opgavekommissionen Allan Kruse
14.00-15.00	Gruppedrøftelser inkl. kaffe
15.00-15.45	Dialog i plenum, ordstyrer Allan Kruse Opsamlinger vedr. anbefalinger

Send en samlet skoletilmelding til Søren Peter Sørensen, s.p.soerensen@gmail.com med angivelse af skolenavn og prioriteret liste over deltagerne. Tilmeldingsfristen er 1. november 2009.

Behov for nye skriftlige censorer i dansk

Eksamensperioden forkortes med virkning fra sommeren 2010. Forkortelsen betyder, at der udarbejdes to eksamenssæt i skriftlig dansk på stx, således at eksamensplanlægningen bliver mere fleksibel. Samtidig bliver censurperioden på skriftlige opgaver forkortet. *En konsekvens heraf bliver, at skriftlige censorer for fremtiden tilbydes en halv portion besvarelser i forhold til den nuværende størrelse.* Censorer kan dog bede om fortsat at få en hel portion.

Reduktionen i antal besvarelser pr. censor fører til behovet for et større censorkorps. Kolleger, der skulle have lyst til at blive skriftlig censor i dansk, er meget velkomne til at sende en mail til susan.mose@uvm.dk.

Kort om censurarbejdet:

- Læsning og bedømmelse af omkring 100 (eller 200 hvis man ønsker det) besvarelser
- Besvarelserne modtages med posten mellem d. 26. og 29. maj 2010 (afhængig af, hvilket prøvesæt man skal rette)
- Besvarelserne skal være læst og bedømt før censormødet, som finder sted d. 16/6 2010
- Man honoreres med Statens timeløn, og i dansk er rettenormen to besvarelser i timen.

Smilehullet – sproglomster fra skriftlig eksamen 2009

På trods af arbejdspresset har en del censorer haft overskud til at fremsende citater fra årets eksamensstile. Og det med stor pli – vi morer os ikke over elever med eksempelvis store sproglige problemer. Men det er tilladt at smile af nedenstående citater.

Venlig hilsen Susan Mose

STX

Om August Strindberg: Den stærkeste

Man føler man er tæt på personerne, og at rummet er afgrænset. Dette skyldes man er i et hjørne på en café.

Handlingen foregår i midten af borgerskabet.

Vi kan perspektivere dette dramastykke, til dengang i USA hvor afroamerikanerne ikke havde noget magt, hvor de hvide sad på magten og de mørke var slaver og ikke havde noget at sige, dengang med KKK, dem der dræbte "Niggersne" fordi de var sorte.

Dramastykket er hverken bygget om omkring strofer, enderim eller rytme. Der foregår en samtale mellem to kvindelige karakterer, altså en talende og stiltiende.

Engang var en kvinde tilsyneladende ikke meget værd i sig selv. Kvinden var, som det står i bibelen, manden ydmyg og fik sin identitet gennem den mand, hun giftede sig med. (...)Det var ofte kvinden, der var den stærkeste i ægteskabet. Dette var manden dog ikke bekendt med. Kvinden formede børnene og ledte manden gennem livets fælder.

Om Morten Albæk: Smalltalkere

Senere blev sproget opfundet og det synes at være blevet brugt lige siden.

Jeg synes moderne kommunikation har hver sin ying og yang. Vi kan hverken leve med, eller uden den moderne ansigtsløse kommunikation.

Der findes naturligvis mange spekulanter inden for dette område, og en af dem er Anthony Giddens – en engelsk sociolog.

(...) der er mange delte meninger omkring hvad der er god kommunikation og hvad der ødelægger en god snak. Størstedelen af tiden skiller meningene sig ved generationskløften, og de meninger som man prøver at kaste på tværs over denne, bliver aldrig forstået på den modsatte side.

Der er mange ting der er blevet nemmere med tiden. At komme i kontakt med en person på alle tider af døgnet, at bestille den originale Beatles LP fra en fyr i Kina gennem Ebay, ja sågar det at slå op med sin kæreste behøver ikke længere at være grådskvalt og svært formuleret (for den der slår op vel at mærke).

Måske vil de ligesom de gamle grækere i Platons symposion lave fællesmøder, hvor de diskuterer nutidige emner (nok uden druk) og på den måde får tilfredsstillende ensomheden – kravet for dette synes jeg skulle være, at de lagde alle slags kommunikative redskaber, som internettet og mobilen til side og begyndte at bruge retorik i stedet og på den måde opnå socialt samvær og intimitet med hinanden i stedet for at være så fandens ensomme og være begrænset af sms'ens ufarvede og kedelige computeragtige sprog.

Jeg siger efterhånden flere ord på telefon end jeg gør ud af munden.

Alle de nye kommunikationsformer er rigtig smarte og praktiske på mange områder. Men de skal bruges med omhu.

Kropssproget har enorm betydning når man skal tolke hvad folk siger. Derfor er jeg af den overbevisning, det er bedst at ringe til hinanden.

Under bordene i klasselokalerne lever en verden som kun de unge er en del af, mens læreren taler og taler..

Da vores forfædre levede, alt efter hvor langt vi går tilbage, var det kun de rige, der havde telefon, hvis de da overhovedet havde en - ellers via brev eller besøge dem selv.

Tiderne har ændret sig voldsomt, og vi er kommet langt siden dengang alt måtte gøres til fods. Til forskel fra nutidens unge, havde man få venner, som man oven i købet trave rundt for at besøge.

Selv har jeg ikke altid overskud til at tænke på andet end mig, min seng og mit TV, og derfor må vennerne nøjes med en sms i trætte tider.

Den ældre generations form for smalltalk kan opfattes, som et stort hav, hvor man tøffer derudaf, og selv når de står i Mustafas kiosk nede på Grønnegade, for at købe dagens avis, smider de om sig med malende adjektiver og adverbier, som om, de var ved at salte fortovet, som de sikkert også gør på en dybsindig måde.

Mange ville kunne koncentrere sin meget mere om faget, hvis man ikke behøvede at gemme mobilen under bordet.

I vore dage er det kropumuligt at kommunikere med ældre mennesker.

Men når vi kommer op omkring 1930, hvor stort set alle går i skole på et eller andet tidspunkt i deres liv, begynder der at ske en udvikling. Man mødes.

Da vores forfædre levede, alt efter hvor langt vi går tilbage, var det kun de rige, der havde telefon, hvis de da overhovedet havde en.

Tusinde af ensomme sjæle svømmer stadig rundt i den bundløse gryde af værdiløs tale.

Vi binder os meget i elektronisk kommunikation, og det er da også fuldt forståeligt, et brev tager minimum 1 dag om at komme frem, og det er måske lidt længe at vente for at få at vide hvad der bliver serveret til aftensmad, nej, kommunikation via internet og mobiltelefon er en rigtig god idé.

Hvem er jeg? Dette spørgsmål hjemsøger mig allerede, men jeg er ung og forvirret og min dannelses rejse er langt fra overstået. Jeg kan derfor hvile på laurbærbladene lidt endnu.

Jeg synes moderne kommunikation har hver sin ying og yang. Vi kan hverken leve med, eller uden den moderne ansigtsløse kommunikation.

Om Søren Staal-Balslev: Giftig: Klædt af

...Det er ikke bevist at folk med "Facebook" ser "Sandhedens Time", men hvis denne påstand alligevel er korrekt, kan man slette påstanden om at det udelukkende er proletarer som ser "Sandhedens Time" idet at selveste Anders Fogh Rasmussen har "Facebook".

I dag er kritik vægtet højere end ros, aller sladderblade, aviser og tv er fyldt med folk som har fejlet, igen er det for at få en selv til at føle sig bedrevidende og gøre en selv til en bedre person. Mediernes mål i dag er at få alle til at føle sig hævet over alle andre.

Der opstår en vis desperation i mennesker, når alderen begynder at indhente dem, nogle får en Ferrari eller farver håret.

Verdens udvikling er sandsynligvis nået til det punkt, hvor den er ustandselig.

Balslev siger også at han væmmes ved at moderne tv-seere gladelig og naivt folder den grundlæggende sadistiske mekanisme ud, under indtagelse af depraverede underholdningsprogrammer. Han mener at det er fuldstændig forkert at tv-seerne tilfredsstiller sig selv på andres bekostning.

De her programmer er som skabt for proletariatet, der efter programmernes koncept kun opfører sig efter instinkter og meget egoistisk.

Der er trods alt en grund til vi er blevet skabt med mund og tunge, der til sammen kan formulere lyde, end lange fingre der kan glide over et tastatur, og lyder som tusinde af trampende heste.

Mange af de programmer vi ser i dag, nedstammer fra udlandet.

Som ung har man ikke den samme erfaring som voksne og middelalderlige mennesker har.

Det er det lavere borgerskab, altså de svage samfundsgupper, som læser gratisavisen Weekendavisen.

Jeg vil gerne kunne sende min børn trygt i skole hver dag uden at de skal have en pistol liggende ved siden af madpakken.

Der er gået sport i at udlicitere sig selv, både på internettet og nu også på tv.

Mange yngre mennesker ser den sorte humor og når folk sættes i pinlige situationer (nærmest gør sig selv til grin), som yderst underholdene. Hvorimod den ældre generation i stedet er helt vild med film, med Chaplin og Mr. Bean.

Om Hans Otto Jørgensen: Erna og Ewan

Den fortællende tid strikker sig over det meste af Ewans liv... Fortælletempoet er meget lavt man høre om mange ting på en meget kort tid...

Det bliver også beskrevet som chok for ham da han bliver præsenteret for Ernas forældre og hvordan han tager tingene som de kommer og hvordan han går fra at være ungkarl til lige pludselig at være tankpasser i sine svigerforældres by, med gravid kæreste. Hele denne omvæltning høre man ikke om, kun hans liv med Erna som bliver grundlagt fordi han ikke kunne stå for det hun gjorde med tungen.

Det er desuden tydeligt at se at novellen er skrevet i '97, da den typisk for denne tid mangler et egentligt plot og klimaks ...

I novellen oplever man ændringer i Ewans liv sammen med Erna. Da man møder Ewan første gang ryger han Cecil, er tyk i ansigtet med fremstående kinder og er mekaniker. Erna ryger Prince, er en skønhed og arbejder i en forretning. Dette får parret til at virke modstående over for hinanden.

Hovedpersonens problem foregår oppe i hovedet, og han har svært ved at se det.

Novellen kan godt være realistisk, men jeg mener dog at læseren vil have svært ved at forholde sig til handlingen pga. det hurtige tempo, så novellen er meget fiktivt, og jeg fristes til at sige, at jeg tror forfatteren har skrevet novellen på baggrund af nogle tanker/fantasier han har gjort sig, men om min påstand holder –det kan jeg ikke sige.

Fra at Ewan har været charlatan, med anderumpe og sorte lakske, været fodboldfan for der fynske hold 1909, er han gået hen og blevet en familie far og jyd.

Ewan finder ud af at han eksisterer sammen med Erna, når de ligger i de bløde dyner sammen med Ernas lakerede tæer. Det er der, han eksisterer. Det er derfor han så løber hjem – han vil hjem og nyde sin eksistens.

Postmodernismen startede i 1980'erne og fortsætter frem til i dag, da der aldrig er blevet lavet en ny form for modernisme.

Små fødder er ofte et symbol på, at den realistiske sans ikke er for god og at personen ikke har god jordforbindelse. Dette er ikke så relevant i denne sammenhæng, eftersom det må siges, at utroskab ikke er et tegn på mindre jordforbindelse, men på problemer i forholdet.

Novellens hovedproblem er sundhed. Tommy får næsten udelukkende usunde ting at spise. Efter Erik Lykkes død ændrer Ewan og Erna sig, de kvitter smøgerne og skifter til joggingtøj om natten.

Handlingen udspiller sig i Danmark omkring fra de tidlige år i 1900. Vi hører at Ewan har spillet fodbold i 1909. Yderligere kan man komme i biografen for 20 kroner, hvilket også fortæller os at historien foregår i gamle dage.

Men til allersidst hører man om, at de maler hinandens tånegle sammen i de bløde dyner, og det lyder selvfølgelig ikke af noget stort. Man at gøre sådan noget som gamle mennesker, er alligevel tegn på, at de kan hygge sig med at lave personlige ting, som de gjorde da de var helt unge.

Tommy lever i det nymoderne samfund, hvor han kører til Italien og fisker

Han fik oprejsning ved at se sig selv i dametøj

Det senmoderne bryder frem, idet kvinden er den dominerende og manden både lytter og adlyder.

De fleste vil jo helst føle de er på rette vej gennem et farvand, hvor de kan bunde.

HF

Det er der ir for sig ikke noget i vejen med...

Han bliver til grin...på grund af, at hans mor overplydrer ham, som var han en lille baby...

Der bruges mange særlige vendinger, da han fortæller om dengang han var barn...

Sproget er skrevet i højt sprog, det vil sige det er yderst velformuleret, men skrevet igennem et barns øjne...

Det er ikke kun på internettet, man kan finde folk der opdiger personlighed og identitet. Også i litteraturen kender man til fiktion...

I bogens verden er det derfor ofte forfatterens eget liv der danner grogbunden og som sådan intensiveres med fantasiens dråber...

Manden er klædt rimelig kedeligt på i en blå nærmest sort trøje. Han står med opsmurte ærmer. Denne mand er et eksempel på en mand, der er fuldstændig blottet for identitetsdannelse...

Det er også svært at vide hvad der er virkeligt og hvad der er fakta...

Så hvis forfatter(e) skal have en chance, så bliver de nok nødt til at putte lidt fiktion ind...

Fiktion spiller helt klart en stor rolle i litteraturen i dag...

Datteren kan jo godt se hvem hun (*moderen*) er, men kender hende ikke personligt...

Hun spiser da morgenmad, så fattige kan de da ikke være...

Gud sidder ude i den varme sol én hel dag og bliver godt og vel solbrændt...

Før hvor biblioteket var delt op er det pludselig blevet et stort rod, virkelighed smelter sammen med fiktion...

For udviklingen er i gang, eksploderende og den stopper tværtimod i morgen...

[Tyngden] rammer ikke som knytnæveslag, men sniger sig svigende langs hudens hårrødder, som smerten fra sådanne...

Grænserne er blevet udvisket i det stenmoderne samfund. Hvor vidt det går, det må tiden vise.

Han gør sin selvbiografi personlig ved at bruge oprigtige vejnavne.

Vi er nødt til at tage ting vi hører og læser med et gram salt.

Man skal lige overveje tingene fra to sider, før man springer i med begge ben.

For de fleste er det lettere at tage røven på en over nettet end en, der står lige foran dig.

Jeg ved ikke hvad jeg skal gøre, hvis Facebook lukket en dag!

Tove Ditlevsen var også ryger. Ifølge nogle af psykologiernes teorier har mange ting med barndommen at gøre, rygningen kunne være, at hun manglede noget fra den orale fase; hun er ikke blevet ammet i nok tid. Narkomani kan have startet med noget identitetskrise, hun har ikke kunne finde sig selv, også er den jo bare røget længere og længere ud. Hendes far har sikkert ikke været med hjemme, også har hun manglet ham i hendes Ødipale fase. Moren har helt sikkert også lidt under hendes barndom, og så har hun ikke kunne lave om i mønstret. Det er også meget svært at lave om i sådanne mønstre.

Jeg kan ikke frigøre mig fra den tanke at Ulla Sandbye også har været ung en gang (!)

I bogens verden er det derfor ofte forfatterens eget liv der danner grogbunden og som sådan intensiveres med fantasiens dråber...

Manden er klædt rimelig kedeligt på i en blå nærmest sort trøje. Han står med opsmurte ærmer. Denne mand er et eksempel på en mand, der er fuldstændig blottet for identitetsdannelse...

Det er også svært at vide hvad der er virkeligt og hvad der er fakta...

Så hvis forfatter(e) skal have en chance, så bliver de nok nødt til at putte lidt fiktion ind...

Fiktion spiller helt klart en stor rolle i litteraturen i dag...

Mine interesser er dykning, aerobic og sprænge i faldskærm...

Vi har alle været ude for, hvordan man bliver behandlet af sine forældre...

Mange mennesker logger hver dag ind på deres yndlings hjemmeside...